

Μάριος Βατζιάς :

Ἡ ἐκθεσιακὴ εἰκαστικὴ δραστηριότητα καὶ ἡ παιδεὶα τοῦ κοινοῦ

Ἀναγκαιότητα καὶ κίνητρα τῆς ἐκθεσιακῆς δραστηριότητος

Ἡ ἐκθεσιακὴ δραστηριότητα πρωταρχικὸ κίνητρο ἔχει τὴν λειτουργικὴ ἀνάγκη τοῦ δημιουργοῦ νὰ δείξει τὸ ἔργο του στοὺς ἄλλους καὶ τὴν λειτουργικὴ ἐπίσης ἀνάγκη τῶν ἄλλων, τοῦ κοινοῦ, νὰ ἴδῃ καὶ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὴν τέχνη.

Ἡ καλαισθησία-αἴσθηση τοῦ καλοῦ-μαζὶ μὲ τὴν ἀνάγκη ἔκφρασης μὲσω μορφῶν, εἶναι κοινὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι καὶ ἡ πηγὴ προέλευσθ τῆς ἐντεχνῆς εἰκαστικῆς δημιουργίας.

Τὸ ἓνας νὰ εἶναι καλλιτέχνης, ἄλλοι ὄχι, εἶναι διαφορὲς στὴν ἔθεση πρὸς κἀτι ἰδιαίτερο, δηλαδὴ διαφορὲς ποσοτήτων, γιὰτί σέ ὅλους ὑπάρχουνε οἱ βασικὲς καταβολές-ἐξοπλισμοί.

Ἔτσι ἐνδιαφέρον γιὰ τίς εἰκαστικὲς τέχνες δέν ἔχουν μόνο οἱ ἴδιοι οἱ καλλιτέχνες, μὰ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι.

Ἔτσι μποροῦμε νὰ ποῦμε: ὁ λαὸς κάνει Τέχνη μὲ τὸ χέρι τῶν καλλιτεχνῶν τὸ ἴδιο ποίηση μὲ τὸ λόγο τῶν ποιητῶν, μουσικὴ μὲ τὴν ἔμπνευση τῶν μουσικῶν, κι' αὐτὰ μέσα ἀπὸ τὴ διαδικασία τῆς ἐπικοινωνίας.

Εἶναι ξεκάθαρο ὅτι ἡ ἀνάγκη ἐπικοινωνίας μὲ τὴν τέχνη καὶ γενικὰ ἡ μόρφωση ὅσο κι' ἂν πάντα δέν φαίνεται μὲ τὴν πρώτη ματιὰ εἶναι ἀνάγκη λαϊκὴ καὶ περιπαθὲς αἴτημα, μέσα στὸ γενικότερο διαδικαστικὸ αἴτημα ζωῆς, τοῦ νὰ δίνεις ὅ,τι μπορεῖς καὶ νὰ παίρνεις ὅ,τι σοῦ πρέπει.

Ὁ θεατὴς κοινωνὸς καὶ ἡ παιδεὶα του

Ὁ θεατὴς λοιπὸν δέν εἶναι παθητικὸς ἀλλὰ ἐνεργητικὸς παράγοντας στὴ λειτουργία τοῦ ἔργου Τέχνης. Τὸ κρίνει, τὸ δέχεται ἢ τὸ ἀπορρίπτει, ἀναζητᾷ ἓνα μήνυμα, ἓνα λόγο πού τὸ προκάλεσε, τὸ πόσο ἀποτελεῖ μιὰ ἀπόπειρα ἢ πρόταση γιὰ διάλογο-αἰσθητικὸ, συναισθηματικὸ κλπ., ἀναζητᾷ τρόπο ταύτισης μαζί του.

Ἡ διαδικασία αὐτὴ ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὴν ποιότητα τοῦ ἔργου Τέχνης, ἀπὸ τὸ πόσο σημαντικὸ εἶναι αὐτό, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ ἂν ὁ θεατὴς εἶχε τὴν εὐκαιρί τῆς ἐπικοινωνίας μὲ τὴν Τέχνη, ἂν εἶχε ἀναπτύξει τὴ φυσικὴ του ροπή γι' αὐτὴ τὴν ἐπικοινωνία.

Αὐτὸ εἶναι σημεῖο ἐπισήμανσης τῆς χρησιμότητος, πρῶτο : ἐκπαίδευσης μὲ τὴν Τέχνη καὶ δεύτερο: παροχῆς τῆς Τέχνης σάν στοιχεῖο μόρφωσης σὸν κύκλο τῆς ἐκπαίδευσης. Καὶ μαζί καὶ ἔξω ἀπ' αὐτόν στὴν ἐξωσχολικὴ ἀγωγή κι' ἀκόμη πῶ πέρα στὴ λαϊκὴ ἐπιμόρφωση.

Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα εἶναι τὸ ἀνοικτὸ πεδίο τῆς ἐπικοινωνίας τῶν πολιτῶν μὲ τὴν Τέχνη ὄχι πιά μόνο μέσα ἀπὸ διαδικασίες καὶ ἐνέργειες μὲ προμελετημένο ἐκπαιδευτικὸ σκοπὸ, ἀλλὰ σέ μιὰ "φυσικὴ" διαδικασία πρόσληψης-συμμετοχῆς-ἀνταπόδοσης, μὲ δυνατότητες ὑπάρχουσες ὅπως τὰ κατάλοιπα παλαιότερων γενεῶν καὶ δυνατότητες προκαλούμενες ἀπὸ τὴ λειτουργία, τίς ἀναγκαιότητες τοῦ ἐνδοανθρώπινου διαλόγου. Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ σημαντικότερη μορφή ἐπικοινωνίας μὲ τὴν Τέχνη, ἀλλὰ ἡ πραγμάτωσή της ἐπηρεάζεται σημαντικὰ ὅπως

είπαμε από τήν ανάπτυξη ή όχι τῆς φυσικῆς ροπῆς γι' αὐτή τήν ἐπικοινωνία.

Ἐπικοινωνία=διάλογος, δηλ. παιδεία

Αὐτή ἡ μορφή ἐπικοινωνίας, ἡ ἔξω καί μετά τήν ἐκπαιδευτική, εἶναι ἡ οὐσία τοῦ θέματός μου.

Στή βάση ὅτι ἡ ἐπικοινωνία εἶναι διάλογος, δηλαδή παιδεία, νά τοποθετηθοῦμε στό νά δοῦμε ἡ καλλιτεχνική παιδεία τοῦ κοινοῦ τί σημαίνει, πῶς συντελεῖται, πῶς καί πόσο πρέπει ν' ἀναπτυχθοῦν οἱ δυνατότητες γιά τή λειτουργία τῆς ἀναγκαιότητάς της.

Ὅπως σ' αὐτή τήν ἐπικοινωνία μέ τήν τέχνη ὁ δημιουργός τοῦ ἔργου Τέχνης ἔχει τόν πρῶτο λόγο, ἔτσι καί τά συνακόλουθα τῆς δημιουργίας: ἰδρύματα, δομές καί ἐνέργειες ἀναπτύσσουνε τίς προτάσεις καί διαδικασίες ἐπικοινωνίας=διαλόγου μέ σαφή συναίσθηση ὅτι ἀποβλέπουνε νά λειτουργήσουν αὐτές σάν ἀγωγή τοῦ κοινοῦ. Καί ξεκαθαρίζει ἐδῶ ὅτι πρόταση διαλόγου ἴσον ἀπόπειρα ἀγωγῆς (δηλ. τό νά σ' ἀρέσει αὐτό πού προτείνω), ἡ ἀντίδραση σ' αὐτό ἴσον κρίση, δηλ. ἀνταπόδοση ἀπόπειρας ἀγωγῆς καί ἔτσι ἔχουμε ἐνεργοποίηση διαλόγου δηλ. πολιτιστική ζύμωση, δηλ. διαδικασία ἀμοιβαίας παιδείας.

Ἄμεση καί ἔμμεση ἐπικοινωνία κοινοῦ καί Τέχνης

Μπαίνει λοιπόν τό ἐρώτημα: γιά νά μπορεῖ νά γίνεται αὐτός ὁ κύκλος, ἡ καλλιτεχνική ἀγωγή τοῦ κοινοῦ τί σημαίνει ;

Τήν ἀπάντηση δίνω σέ μορφή διαγράμματος. Σημαίνει :

1. Τήν δυνατότητα ἄμεσης ἐπικοινωνίας μέ ὅλο τό φάσμα τῆς Τέχνης, δηλαδή:
 - 1α. παρελθόν = μνημεῖα, μουσεῖα
 - 1β. παρόν = ἐκθέσεις σύγχρονων δημιουργῶν, νέα μνημεῖα, καλλιτεχνικός εἰκαστικός διάκοσμος κτιρίων καί χώρων.
- 2- Τήν δυνατότητα ἔμμεσης ἐπικοινωνίας μέ ὀλόπλευρη πληροφόρηση γιά τήν Τέχνη δηλαδή :
 - 2α. παρελθόν = ἱστορία τῆς Τέχνης
 - 2β. παρόν = κριτική παρουσίαση τῆς εἰκαστικῆς δραστηριότητας τοῦ τόπου καί τοῦ κόσμου.

Οἱ δυνατότητες γιά τήν πληροφόρηση σχετίζονται μέ τή δράση τῶν ἰδρυμάτων καί τῶν κρατικῶν μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης. Σχετίζονται μέ μιά ἀναπαραγωγή καί παραγωγή μικρῶν φιλμ καί βιντεοκασσετῶν πιά πέρα, πού νά προωθοῦνται μέ τή σειρά στίς Νομαρχίες καί ἀπό κεῖ σέ πολιτιστικούς συλλόγους, ἀγροτικούς συλλόγους καί βέβαια στά σχολεῖα, γιά χρήση μέ ἐπιστροφή, ἔχοντας μελετήσει μεθοδευμένο κύκλο καί χρονοδιάγραμμα ἔτσι πού ἡ ροή τῆς ἱστορίας τῆς Τέχνης νά πάρει τούς δρόμους διέλευσης σιγά-σιγά ἀπ' ὅλη τή χώρα, μέ τρόπο πού νά κερδίζει τό ἐνδιαφέρον.

Ἡ παρουσίαση τῆς εἰκαστικῆς δραστηριότητας σχετίζεται μέ τήν τηλεόραση καί τόν τύπο (πληροφοριακά δελτία μέ ἀναφορές σέ σημαντικές διεθνεῖς εἰκαστικές ἐκδηλώσεις μποροῦν νά διανέμονται κάθε τόσο ἀπό ὑλικό τῶν μορφωτικῶν ἀκολούθων τῶν Πρεσβειῶν μας, πχ).

Ἐπίκεντρο τῆς εἰσήγησης :

Θά ἔγινε φανερό ὅτι τό ἐπίκεντρο αὐτῆς τῆς εἰσήγησης θά εἶναι τό 1

του προηγθέντος διαγράμματος και συγκεκριμένα τό 1β παρόν.

Άς μή σταθοῦμε δηλ. ἐδῶ στό πρόβλημα Μουσεῖα: ἀνάπτυξή τους μέ ἀποκεντρωτικό σχεδιασμό λειτουργίας, Μνημεῖα: ἀνάπτυξη τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν πολιτῶν γιά τή διατήρησή τους καί τήν περιφρούρησή τους (πού αὐτό σημαίνει ἀνάπτυξη πολιτιστική δηλαδή καί πολιτικῆς συνείδησης: Τά πράγματα τῆς ζωῆς δέν πᾶνε ἕνα-ἕνα χωριστά).

Θά σταθοῦμε στό παρόν: Ἐκθέσεις σύγχρονων δημιουργῶν, νέα Μνημεῖα, καλλιτεχνικός διάκοσμος κτιρίων καί χώρων.

Ναοί καί δημόσιος εἰκαστικός διάκοσμος

Μέ ἐξαίρεση τούς Ναούς, οἱ περιπτώσεις πού γνωρίζω κτιρίων μέ ζωγραφικό διάκοσμο ἐλεύθερο στή Ξα εἶναι ἐλάχιστες. Τό ἴδιο καί γιά γλυπτά, διάκοσμο καί μνημεῖα.

Οἱ Ναοί εἶναι κάπως κλειστή αἰσθητικά περιοχή γιατί καί ἡ ἀρχιτεκτονική καί ἡ ζωγραφική πρέπει νά ὑπηρετοῦν καί ἐκφράζουν τό δόγμα καί τήν παράδοση. Ὅμως ἐπειδή οὐσιαστικά εἶναι σχεδόν ἡ μόνη ζωγραφική πού βλέπει ὁ κόσμος, ἔχει τεράστια σημασία ἡ καλή τῆς ποιότητα. Ὁ ἔλεγχος ἀνάθεσης τῶν ἔργων μέ διαγωνισμό ἢ καί ἀπ' εὐθείας πρέπει νά εἶναι πραγματικός καί σ' ὅλη τήν ἔκταση τῆς χώρας μέ ἐπιτροπές (τοῦ ΟΔΔΕΠ ἢ καί ἄλλου ἀρμόδιου φορέα) ἐπανδρωμένες μέ κριτές τοῦ ΕΕΤΕ καί ἄλλους εἰδικούς.

Τό αἴτημά μας νά θεσπιστεῖ τό 2% ἐπί τῆς δαπάνης στά δημόσια καί δημόσιου ἐνδιαφέροντος κτίρια γιά εἰκαστικό διάκοσμο, λέγεται πῶς θά γίνεῖ ἀποδεκτό σύντομα κατά ἕνα μέρος. Αὐτό θά ἀνοίξει μεγάλες δυνατότητες, ἀλλά θά προκύψουνε καί σημαντικά θέματα, ὅπως ἡ ἀποφυγή τοῦ κινδύνου κάποιας κατά καιρούς τάσης πού ἐνδεχόμενα θά ἀπειλεῖ νά ἐπικρατήσῃ στήν ἐπιλογή τῆς αἰσθητικῆς κατεύθυνσης τῶν ἀνατιθέμενων ἔργων, ἂν οἱ μηχανισμοί ἀναθέσεων τῶν ἔργων δέν θά λειτουργοῦν στή δημοκρατική βάση τῶν ἐκλεγόμενων προσώπων, ἀλλά στή βάση τῶν κατά πλειοψηφία ἄνωθεν ὀριζόμενων (ὅπως ἀκόμα τώρα σέ νευραλγικούς τομεῖς τοῦ χώρου μας).

Τά ἴδια καί γιά τά μνημεῖα.

Γενικά αὐτό πού πρέπει νά κατασφαλίζεται εἶναι ἡ καλλιτεχνική ποιότητα καί ἡ μή ἐπιβολή αἰσθητικῆς κατεύθυνσης. Καί τά δύο σχετίζονται ἄμεσα μέ τό δημόσιο συμφέρον, πάρα πολύ σημαντικό μέρος τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ παιδεία τοῦ λαοῦ.

Ἐκθέσεις :

Σήμερα δηλ. στοὺς καιρούς μας ^{πού} λέγινε ἀποδεκτό ὅτι τά κτίσματα σπάνια γίνονται πιά γιά νά κρατήσουν αἰώνια καί τά μηχανήματα ἀλλάζουν εὐκολα τίς χρήσεις τῶν χώρων, ἢ φορητή, κατά ὁποιοδήποτε τρόπο, ζωγραφική καί γλυπτική εἶναι ἡ ἐπικρατοῦσα πρακτική. Συνέπεια ἀλλά καί εὐεργέτημα, ἡ δυνατότητα καλλιτεχνικῶν ἐκθέσεων. Πρῶτα μαζί μ' αὐτοὺς πού τοὺς ἄρεσε ἡ Τέχνη, ὕστερα πῶς κοντά σ' αὐτόν πού τό δικαιούται, γενικά στό λαό, κοντά στό χώρο πού

δουλεύει εκεί κοντά που έκτρέφει τὰ όνειρα για ένα πεδίο από φως, για αυτή τήν ώρα τής έξισορρόπησης τών υποχρεώσεων και τών δικαιωμάτων.

Φορεΐς που πέρνουν πρωτοβουλίες πραγματοποίησης έκθέσεων είναι σήμερα και η τοπική αυτοδιοίκηση και πολιτιστικοί σύλλογοι και πολιτικές οργανώσεις στα φεστιβάλ τους.

Όμως η πιο έξειδικευμένη έκθεσιακή δραστηριότητα γίνεται με τις γκαλερί.

Κατά καιρούς εμφανίζεται έκθεσιακή δραστηριότητα από ομάδες καλλιτεχνών.

Τέλος η Πανελλήνια.

Οι γκαλερί είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις. Στις καλλίτερες περιπτώσεις δουλεύουνε στη βάση και τής προσπάθειας σημαντικής έκθεσιακής δράσης και του χρηματικού κέρδους. Οι προθέσεις και επιλογές τους λοιπόν διαμορφώνονται κάτω από τήν πίεση και τών δύο παραγόντων και όσο κι' αν η δράση τους ήταν πάντα καλή, όπωσδήποτε δέν μπορούν να καλύψουν τις έκθεσιακές ανάγκες τών καλλιτεχνών.

Αυτό επηρεάζει τό αποτέλεσμα : τό κοινό δέν θα έρχεται σε έπικοινωνία παρά με τό έργο τών καλλιτεχνών που μπορούνε να έκθέσουν σε γκαλερί.

Σάν αντίδραση στα παραπάνω εμφανίστηκαν έκθεσιακές πρωτοβουλίες ομάδων καλλιτεχνών, πρωτοβουλίες συνεργασίας τής τοπικής αυτοδιοίκησης και πολιτιστικών φορέων με καλλιτέχνες για έκθέσεις στα πλαίσια ενός ευρύτερου αποκεντρωτικού πολιτιστικού κινήματος που κατά καιρούς φουντώνει.

Αυτό που λείπει από όλα αυτά, σάν δυνατότητα ανάπτυξης και συνέχειας, είναι μιá έκθεσιακή ύποδομή που θα ανοίξει τήν αύλόπορτα του κήπου στο μπάσιμο του κόσμου όλου.

Η πρόταση :

Κάνω απ'εύθείας τήν πρόταση :

- α) Η έπαναλειτουργία τής Πανελλήνιας Καλλιτεχνικής Έκθεσης με ανάπτυξη της σε αποκεντρωτική διάταξη, σάν κορμός μιás πανελλήνιας έκθεσιακής δραστηριότητας σε μόνιμη βάση.
- β) Η ανάπτυξη και διακίνηση, μέσω τών χώρων που θα χρησιμοποιει η πανελλήνια, έκθέσεων πρωτοβουλιακών και έκθέσεων τών αισθητικών ομάδων.

Οι αισθητικές ομάδες είναι στο χώρο τής ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Κι' αν η όποια ανταγωνιστική τάση που έμφανιστεί στη δράση τους για μονοπώληση ή περιορισμό τών δυνατοτήτων άλλων ομάδων δέν βρίσκει έδαφος, τότε η ανάπτυξη αισθητικής άμιλλας και διαλόγου μπορεί ν' αποικτάει νεύρο.

Ήδη υπάρχουνε κάμποσες δυνατότητες σε οργανωμένους χώρους τής Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σάν μιá πρώτη δυνατότητα οργανωτικής ύποδομής. Η επέκταση αυτής τής ύποδομής σε κρατικούς χώρους, αθλητικές εγκαταστάσεις, εγκαταστάσεις του τουρισμού, πάρκα και λόφους ή αύλές Σχολείων κατά τις διακοπές, είναι δυνατή χωρίς τόσο σπουδαίες δαπάνες.

Αυτοί θα μπορούνε να είναι χώροι για τήν έξάπλωση τής έκθεσιακής δραστηριότητας.

Τοποθετώ έδω σε γενικές γραμμές τή δομή τής Πανελλήνιας :

- Θα λειτουργεί σάν διαδικασία διαγωνισμού και άμιλλας. Δηλαδή για τή συμμετοχή σ' αυτή τὰ έργα τών καλλιτεχνών θα κρίνονται από κριτική έπιτροπή

- Θα είναι άνοιχτή σε όλες τις αισθητικές τάσεις, μορφές έκφρασης, τρόπους και γενικά θα διασφαλίζει απόλυτα την ελευθερία της έκφρασης και της πάλης των ιδεών.
- Θα είναι άνοιχτή για διεκδίκηση συμμετοχής στα έργα όλων των Ελλήνων καλλιτεχνών επαγγελματιών ή μη κατοίκων έσωτερικού ή έξωτερικού και όμογενών.
- Θα πραγματοποιείται στην Αθήνα εάν η κεντρική έκθεση και αν είναι δυνατό να μεταφέρεται ολόκληρη στη Θεσσαλονίκη (χώρος Διεθνούς Έκθεσης).
- Ακόλουθα θα κομματιάζεται με απόφαση της κριτικής επιτροπής βοηθούμενης και από την Οργανωτική, σε μεγάλα τμήματα με πληρότητα και αυτονομία αισθητική και ποιοτική και θα μεταφέρονται για έκθεση σε προσδιοριζόμενα πληθυσμιακά κέντρα της χώρας (μελέτη κατάλληλων μόνιμων κιβωτίων μεταφοράς με τραίνο, πλοία και φορτηγά αυτοκίνητα, μελέτη δυνατοτήτων των έπαρχιακών πόλεων κλπ).
- Θα αρχίζει κύκλος με χρονοδιάγραμμα των εκθέσεων των τμημάτων αυτών της Πανελληνίας (σε ποιο π.χ. χρονικό διάστημα από την αποχώρηση του πρώτου, θα έρθει το δεύτερο κομμάτι κλπ).
- Έτσι θα δημιουργηθεί αλυσίδα εκθέσεων ποιοτικής επίλογής που θα απλώνεται στον Έλλαδικό χώρο μέσω των πληθυσμιακών του κέντρων πραγματοποιώντας την αποκεντρωτική διάταξη.

Η ζύμωση για την μελέτη τρόπων λειτουργίας του κύκλου θα ανεβαίνει.

Η άμιλλα μεταξύ των καλλιτεχνών θα ανεβαίνει.

Η λειτουργία ιδιωτικών πρωτοβουλιών, ή δράση αισθητικών ομάδων (που άλλωστε και μέσα στην πανελλήνια θα εκφράζεται), ή ανάπτυξη δράσης τοπικών καλλιτεχνών, θα υποβοηθείται από τη λειτουργία αυτού του κύκλου των εκθέσεων-κομματιών της Πανελληνίας που θα ανεβάζει με την ποιότητα τό ενδιαφέρον και τη συμμετοχή του κοινού στις εικαστικές δραστηριότητες, γιατί η διαδικασία της άμιλλας προστά στο κοινό και η άμιλλα ποιότητας από την αντιπαράθεση των έργων προστά στο κοινό θα ανεβάζει και τη δημιουργικότητα των καλλιτεχνών και τη δημιουργική στάση του κοινού και γιατί έτσι (κι αυτό απόλυτα αναγκαίο και δημοκρατικό) οι καλλιτέχνες είναι ισότιμοι στο να διεκδικούν με τό έργο τους, τη συμμετοχή στη χρηματοδοτούμενη από την Πολιτεία, Πανελλήνια έκθεση και τον έκθεσιακό της κύκλο. Και έτσι η δυνατότητα να δείξουνε τη δουλειά τους δεν θα εξαρτιέται από τη συμμετοχή τους ή όχι σε κάποια ομάδα ή από τις δυνατότητες ή επιθυμίες ιδιωτικών συμφερόντων (γκαλερί) που ως τώρα έδειξαν με σαφήνεια τό ενδιαφέρον τους να αποτελέσουν, αν είναι δυνατόν, τις μόνες πόρτες εισόδου προς τη δημοσιότητα.

Η έκθεσιακή δράση ομάδων πολιτιστικών συλλόγων κλπ. θα αναπτύσσεται κάνοντας χρήση και διαθέσιμων κρατικής έποπτείας χώρων στα μεταξύ διαστήματα ή και συγχρόνως με τις εκθέσεις του κύκλου.

Συμπέρασμα της εισηγήσης

Συμπέρασμα είναι ότι η παιδεία του κοινού σε σχέση προς την έκθεσιακή δραστηριότητα εξαρτιέται από την ποιότητα αυτής της δραστηριότητας και την ανάπτυξή της σ' όλο τον Έλλαδικό χώρο, με κορμό την Πανελλήνια και τον έκθεσιακό κύκλο της.

Η δραστηριότητα των πολιτιστικών φορέων των καλλιτεχνικών ομάδων των γκαλερί, είναι έπωφελής και απαραίτητη.